

James Patrick Power en zijn aquarel van Hogewoerd 59-63

Laurens Beijen, mei 2019

Op de website van de Stichting Diogenes Leiden staat op de pagina [Hogewoerd 59-61 in het verleden / De familie Maat](#) een afbeelding van een aquarel die gesigneerd is met "James. P. Power".

Het belangrijkste element op de aquarel is de wijnkoperij Hogewoerd 59-61 in Leiden. Links daarvan staat het winkel-woonhuis Hogewoerd 63, op de hoek van de Koenesteeg. Helemaal links is een klein stukje van Hogewoerd 65 te zien, en helemaal rechts een deel van het later afgebroken [Hogewoerd 57](#), dat vroeger in gebruik was als klooster van de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid.

De originele aquarel is in het bezit van de erfgenamen van Mieke Maat (1930-2013), de laatste eigenaar van de wijnkoperij. De maten van de aquarel zelf zijn 43,5 * 36,5 cm, die van het papier 47 * 39 cm. De digitale scan is gemaakt in opdracht van de erfgenamen en vriendelijk ter beschikking gesteld aan Diogenes. Een iets verkleinde versie van de digitale scan is te downloaden via [deze link](#).

James Patrick Power

Op de website van [RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis](#) is maar weinig informatie over de kunstenaar te vinden. Zijn volledige naam was James Patrick Power. Volgens de RKD-site was zijn werkzame periode 1924-1947 en heeft hij gewerkt in Engeland (Potters Bar, Wallington) en Nederland (Haarlem, Gouda, Bolsward, Warmond, Amsterdam en Rotterdam).

Meer informatie over Power is te vinden in een artikel in *De Hekensluiter*, het verenigingsblad van het Historisch Genootschap Warmelda uit Warmond, jaargang 13 (2016), nummer 1. Het artikel is geschreven door Anja Schrage met medewerking van André van Noort. De aanleiding voor het artikel was dat Power diverse schilderijen in Warmond heeft gemaakt en er ook enkele jaren heeft gewoond.

Power werd in 1885 in Londen geboren. Het is niet bekend wanneer hij naar Nederland is gekomen. In mei 1935 verhuisde hij met zijn vrouw Emma Barnes vanuit Den Haag naar Warmond. Ze woonden eerst aan de Dorpsstraat en later aan de Herengracht, een kleine zijstraat van de Dorpsstraat.

Tijdens zijn Warmondse periode had Power een grote productie. Hij maakte onder andere aquarellen, etsen en pentekeningen van gebouwen en stadsgezichten op veel plaatsen in Nederland. Sommige van zijn werken werden afgedrukt op de voorkant van tijdschriften als *Panorama* en de *Katholieke Illustratie*.

Power werkte ook in Leiden. Hierboven staat links een zwart-witkopie van een aquarel van de Marekerk en rechts een kopie van een ets van het middenfront van het Stadhuis.

In februari 1939 vertrok het echtpaar Power weer naar Engeland. Iemand die in zijn jeugd schilderles van Power had gekregen vertelde aan Anja Schrage dat het vreemd was gegaan: toen hij naar het huis van Power was gekomen voor de volgende les, bleek die zonder bericht ineens te zijn vertrokken. Er werd verondersteld dat Power en zijn vrouw bang waren voor een Duitse inval in Nederland. Volgens informatie van Anja Schrage is Power in 1947 in Engeland overleden.

De aquarel van de Hogewoerdpanden

Volgens de familie-overlevering belde Power op een dag aan bij de wijnkoperij met de vraag of de eigenaar (C.C.M. Maat, de vader van Mieke Maat) geïnteresseerd was in een schilderij van zijn bedrijf. Dat was

inderdaad het geval, en de schilder heeft de aquarel toen in het portiek aan de overkant zitten maken. Mieke vertelde later dat ze dat als kind heeft gezien en dat ze hem bij wijze van spreken nóg zag zitten.

Power heeft de aquarel niet gedateerd. Ook bij andere werken deed hij dat doorgaans niet. We kunnen daarom alleen zeggen dat de aquarel, gezien de periode waarin Power in Warmond woonde, in de jaren 1936-1938 moet zijn gemaakt.

In de aquarel valt de okergele kleur van de onderpui van de wijnkoperij op. Dat is hoogstwaarschijnlijk geen getrouwe weergave van de situatie zoals die in 1936-1938 was.

De kleurendeskundige Olga van der Klooster heeft in 2017 in opdracht van Diogenes onderzoek gedaan naar de historische kleuren van de voorgevel van de wijnkoperij. Haar conclusie was dat de gevelafwerking dateert van omstreeks 1919, toen ook de bijzondere letters in de stijl van de Amsterdamse School zijn aangebracht. De gevel is toen voorzien van een granitopleister, verdeeld in drie zones: een bovenzone met groen gepigmenteerde mortel en overwegend lichtkleurige kiezelsteentjes, een middenzone met beige kleurige mortel en overwegend lichtkleurige kiezelsteentjes, en een benedenzone met beige kleurige mortel en groene, donkergrijze en zwarte kiezelsteentjes. De drie zones waren volgens het onderzoek niet geverfd.

De onderzoekster heeft ook gekeken naar de kleuren op de aquarel. Daarover schreef ze dat het denkbaar is dat de schilder het granito niet met aquarelverf wilde weergeven omdat dat te moeilijk is, en daarom koos voor een globale kleurimpressie. De azuurblauwe kleur van de schijnvoegen tussen de zones komt wel overeen met hoe het in werkelijkheid geweest zal zijn.

De inhoud van de etalage van Hogewoerd 63 is op de aquarel niet herkenbaar. Tot het voorjaar van 1935 was er een winkel in aardappelen, groente en fruit gevestigd. Daarna kwam er een winkelier van wie nog niet bekend is wat hij verkocht en die in 1937 failliet ging, en vanaf 1938 zat er een tabakszaak.

Aardig is dat de nog steeds aanwezige 'spionnetjes' op de bovenverdieping van de wijnkoperij ook op de aquarel te zien zijn.

Minder tevreden over de aquarel was iemand die een commentaar schreef op een website over de [Amsterdamse School](#): *"Op een aquarel van de Engelse kunstenaar James P. Power uit ca. 1936-38 is de nieuwe belettering wel te zien, maar hij had de Amsterdamse Schoolstijl duidelijk niet onder de knie."*

Een slotopmerking: we moeten er rekening mee houden dat de kleuren van de aquarel in de loop van tachtig jaar iets veranderd zijn. Toen voor het maken van de scan de oude passe-partout werd verwijderd, was bijvoorbeeld bij vergelijking van het bovenste randje met de rest van de aquarel te zien dat de lucht in plaats van het oorspronkelijke lichtpaars een meer geelachtige kleur heeft gekregen.